

Organiseer samen met de jeugd in uw gemeente een jeugddebat en bouw gezamenlijk aan een kindvriendelijke omgeving!

Kinderen horen op te groeien in een gezonde, veilige en kansrijke omgeving en zich optimaal te kunnen ontwikkelen. Dit is vastgelegd in het Kinderrechtenverdrag van de Verenigde Naties. Gemeenten nemen dagelijks beslissingen die daarop van invloed zijn, zoals over jeugdzorg, speelplekken, infrastructuur, schoolgebouwen en veiligheid. Des te belangrijker is het om met elkaar in gesprek te gaan over wat in het belang is van kinderen, welke ambities partijen hebben en hoe beslissingen kunnen bijdragen aan een kindvriendelijke omgeving.

Kinderen hebben het recht om mee te praten over zaken die hen aangaan. Door kinderen een rol te geven, krijgt de gemeente inzicht in wat kinderen belangrijk vinden. Hun visie maakt lokaal beleid beter. Bovendien krijgen kinderen zo de mogelijkheid te ontdekken wat hun standpunten zijn en hoe zij hun mening kunnen geven.

Artikel 12 IVRK: Kinderen hebben het recht om hun mening te geven over alle beslissingen die hen aangaan.

Een jeugddebat kan op elk moment van het jaar georganiseerd worden, in verkiezingstijd om te laten zien waar partijen in hun programma of in het coalitieakkoord accenten op leggen of bijvoorbeeld om jaarlijks inzicht te krijgen in wat er onder kinderen en jongeren leeft.

De toolkit

Deze toolkit biedt een opzet en inspiratie om zelf een jeugddebat te organiseren. Het is geen pasklaar antwoord voor elke context. Pas de opties dus aan al naar gelang de lokale wensen en mogelijkheden en beschouw het organiseren van een jeugddebat als een lerend proces. Niet alles hoeft in één keer goed te gaan. Soms duurt het even voordat duidelijk is wat goed past bij de kinderen en specifieke lokale context.

De opzet

Het heeft de voorkeur om het jeugddebat samen met de jeugd te organiseren over onderwerpen die voor hen belangrijk zijn. Dit kan op verschillende manieren. Hieronder volgen drie suggesties.

- 1. Nodig kinderen uit voor het debat** om zelf vragen te stellen aan de raadsleden en met elkaar in gesprek te gaan.
 - Zoek een geschikte locatie, zoals een school, een buurthuis, een sportvereniging of gebruik de raadszaal.
 - Informeer kinderen over de mogelijkheid om mee te praten door bijvoorbeeld een oproep via social media, de scholen, het jeugdwerk, de lokale verenigingen, de lokale jongerenraad, een QR-code in een abri, et cetera.
 - Zorg voor goede begeleiding vooraf, tijdens en naderhand van deze kinderen door een persoon die is getraind in participatietrajecten en met vaardigheden om met kinderen te werken. Verschillende leeftijden vragen om verschillende begeleiding.
 - Laat de kinderen vooraf (in groepjes) met elkaar nadenken over verschillende thema's en daar oplossingen voor bedenken. Tijdens het debat kunnen ze de raadsleden vragen stellen over het thema, de problemen en mogelijke oplossingen.
- 2. Werk samen met scholen om thema's en vragen op te halen** die vervolgens het vertrekpunt zijn voor een debat in de gemeenteraad.
 - In het kader van burgerschapsonderwijs kunnen scholen aandacht besteden aan de lokale politiek en kinderrechten: hoe kom je die in het dagelijks leven tegen? UNICEF heeft [lespakketten](#) beschikbaar die de scholen daarbij kunnen gebruiken. Ze kunnen ook een [gastles](#) aanvragen.
 - De scholen verzamelen in gesprekken in de klas thema's en vragen en sturen die naar de gemeenteraad.
 - Extra optie: ga vanuit de verschillende partijen langs bij de scholen en neem in de klas deel aan de gesprekken.

¹ Onder kinderen wordt verstaan iedereen tot 18 jaar, dus ook jongeren.

- Extra optie: werk samen met een andere organisatie of vereniging waar de jeugd al komt, denk aan een sportvereniging, de scouting, een orkest of een buurthuis.
- Extra optie: nodig de jeugd uit om als toehoorder bij het debat aanwezig te zijn en organiseer een manier waarop kinderen achteraf hun opmerkingen of ideeën alsnog kunnen achterlaten, bijvoorbeeld in een brievenbus, een propjesmand, via een swipe-zuil of op een andere voor de jeugd aansprekende vorm.

3. Organiseer een creatieve manier om thema's en vragen op te halen die belangrijk zijn voor de jeugd en die vervolgens het vertrekpunt zijn voor een debat tussen de partijen.

- Op deze manier wordt participatie ook mogelijk voor de kinderen die (nog) niet kunnen of willen meepraten in de klas of raadszaal.
- Denk hierbij aan het laten maken van een kleurplaat of tekening of op een andere creatieve manier tot uitdrukking brengen welke thema's voor hen belangrijk zijn, welke vragen ze hebben of welke oplossingen.

Heeft u (nog) geen vragen of stellingen vanuit de lokale jeugd, maar wilt u wel graag met elkaar in debat wil over kinderen, kinderrechten en een kindvriendelijke omgeving?

Kijk dan eens in het jaarlijks gepubliceerde [UNICEF Jongerenadvies](#). Dit kan inspiratie bieden voor actuele vraagstukken die onder de jeugd leven. Of gebruik één van onderstaande stellingen als vertrekpunt en bespreek telkens: wat hebben partijen op dit vlak gedaan en wat zijn de ambities?

- Kinderen moeten standaard mee vergaderen met de gemeenteraad.
- De gemeente doet te weinig om betekenisvolle jeugdparticipatie te stimuleren.
- De rechten van kinderen spelen bij onze dagelijkse beleidskeuzes een te kleine rol.
- Er moet een generatietoets worden gedaan op elk raadsvoorstel.
- De gemeente doet te weinig om kinderen te informeren over hun rechten.
- Kinderen die in armoede opgroeien, kunnen onvoldoende meedoen.
- Alle wegen worden kindvriendelijk met 30 km als het uitgangspunt.
- Er zijn te weinig mogelijkheden voor kinderen die willen sporten.

Randvoorwaarden voor betrekken kinderen

Zorg altijd voor **betekenisvolle jeugdparticipatie** en een **veilige omgeving** voor kinderen om hun mening te geven. Verschillende leeftijden vragen om verschillende ondersteuning. Meer weten hierover? Check:

- [9 voorwaarden voor betekenisvolle jeugdparticipatie](#)
- [Veiligheidsbeleid voor een veilige setting](#)

Belangrijk is ook de **rol van de voorzitter** van het jeugddebat. Deze zorgt ervoor dat het debat op een kindvriendelijke manier plaatsvindt en spreekt bij aanvang ook spelregels af. Denk daarbij aan een gelijkwaardige en respectvolle setting, gebruik van begrijpelijke taal, voldoende ruimte voor de kinderen om hun vragen te stellen en elkaar laten uitpraten.

De voorzitter kan de vaste voorzitter van de gemeenteraad zijn, maar denk ook aan een leerkracht, jongerenwerker of jongere zelf!

Heeft u nog vragen over de toolkit of over het Child Friendly Cities Initiative? Neem dan contact met ons op via childfriendlycities@unicef.nl of kijk op www.unicef.nl/cfci

